

зросте попит на технології і методики захисту комерційної таємниці, послуги забезпечення інформаційної безпеки, захист від ризику в комерційній діяльності. Ця тенденція вже визначилася, і в міру її поширення і поглиблення, вірогідно буде звужуватися число охоронних підприємств і служб безпеки.

Будь-яке ігнорування законів ринкової економіки і потреб економічної безпеки, як правило, призводить до того, що зривається укладення корисних угод, укладаються контракти з недобросовісними партнерами, приймаються на роботу особи з низькими моральними якостями. Щоб запобігти веденню довгих, дорогих і не завжди перспективних судових процесів намагаючись захистити свої права машинобудівним підприємствам легше, дешевше і корисніше зберігати необхідний рівень економічної безпеки та вміло використовувати її сучасні напрями на забезпечення ефективної діяльності в умовах, які диктує сьогодення.

УДК 339.13

Володимир Фалович, ст. викладач

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ ЯК ІНТЕГРАЛЬНА ЧАСТИНА БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ

Анотація. Наведено авторський підхід до створення на промислових підприємствах системи замкнутої петлі ланцюга поставок.

Ключові слова: ланцюг поставок, зворотна логістична функція, логістика переробки і утилізації, основний матеріальний потік, зворотний матеріальний потік.

Volodymyr Falovich

ECOLOGICAL PROBLEMS AN INTEGRAL PART OF BUSINESS STRATEGY

Abstract. An author approach to the creation of industrial enterprises of closed loop supply chain.

Keywords: supply chain, reverse logistics function, logistics processing and utilization, the main material flow, reverse flow of material.

Розвиток суспільної свідомості впливає на зростання зацікавлення наукових і бізнес-середовищ проблемою екології щодо негативного впливу промисловості на рівновагу природного середовища. Ключовою проблемою стає пошук інструментів, які сприяли б концентрації уваги керівництва виробничих підприємств на узгодженні суспільних, господарських і екологічних цілей на перспективу, що уможливило б зниження шкідливого впливу виробничих процесів на саме підприємство і на оточуюче середовище. Незважаючи на те, що предметом діяльності підприємств не є розв'язання глобальних екологічних проблем, менеджери починають сприймати проблеми екології як інтегральну частину бізнес-стратегії, яка уможливорює формування для підприємства позитивного образу і отримання конкурентної переваги. Способом розв'язання цієї проблеми, який забезпечив би розвиток промисловості і захист середовища, і, що важливо при збереженні рівноваги між мінімізацією витрат і реалізацією економічних цілей організації, є створення на промислових підприємствах системи замкнутої петлі ланцюга поставок.

Під зворотною логістичною функцією розуміють узгоджений і координований комплекс заходів, який передбачає оптимізацію матеріального потоку, що направлений

обернено до прямого матеріального потоку. До цих заходів відноситься збір, сортування, декомплектація, переробка, відродження і утилізація товарів, тари, упаковки, які були задіяні і повернені внаслідок закінчення терміну експлуатації, пошкодження або помилок при відвантаженні і доставки готової продукції.

Німецькі дослідники розглядають як основний матеріальний потік, так і побічний, зворотний, об'єктами якого є вторинна сировина, використана продукція, відходи і упаковка. Цю діяльність названо «вторинним господарюванням», яка спрямована на зменшення негативного впливу на оточуюче середовище з одного боку, а з іншого – на зниження логістичних витрат та їх економію у процесі повторного використання з метою отримання прибутку від цієї діяльності.

Слід зауважити, що зворотній логістичний ланцюг не завжди має ті самі ланки, що має прямий. Термін зворотна логістика ідентифікується з поняттям «замкнута» логістика і «реверсна» логістика. Організація зворотної логістики передбачає вирішення таких питань щодо узгодження стратегії зворотної логістики: з життєвим циклом товару і сезонністю попиту; з стратегією ціноутворення на пошкоджені або відновлені товари; з рівнем післяпродажного сервісу як додатковою послугою; з виділенням сервісного обслуговування в окремих бізнес (а саме в аутсорсинг). Ключовими параметрами моделі зворотної логістики є: стандарти якості обслуговування, які формуються для кожного сегмента споживачів; єдиний процес обробки товарів, які повертаються; кількість точок повернення товарів обмежується одним каналом повернення – через магазини або сервісні центри; високий рівень централізації зберігання і обробки цих товарів; широке застосування аутсорсингу окремих товарів зворотної логістики, тобто передача функцій приймання, сортування по дефектах, транспортування тощо; застосування інтегрованих ІТ-систем, які відслідковують і обробляють продукти по усій замкнутій петлі ланцюга поставок; виділення сервісної служби в окрему бізнес-одиницю або центр прибутку.

Виникає необхідність ідентифікувати чинники впливу на формування замкнутої петлі ланцюга поставок і розробити алгоритм правильно створеної замкнутої петлі ланцюга поставок, функціонування якої приносило б прибутки і користі. Сьогодення диктує необхідність переміщення готової продукції в напрямі від клієнта до виробника, що є великою проблемою управлінських кадрів ланцюга поставок. Менеджери мусять враховувати не тільки переміщення і трансформацію матеріальних потоків в напрямі до клієнта, але також переміщення у протилежному напрямі, маючи на увазі можливість отримання назад вартості і/або узгодженого з правилами і нормами знешкодження продукту (рис. 1).

Матеріальний потік, який може бути сировиною для виробництва, формується з отриманої назад сировини, що дозволяє замкнути повернення матеріалу і отримати замкнуту петлю в ланцюзі поставок (англ. Closed Loop Supply Chain).

Слід зауважити, що не існує одного універсального алгоритму створення замкнутої петлі ланцюга поставок, функціонування якої приносило б прибутки і користі. На практиці замикання петлі переважно реалізується методом спроб і помилок.

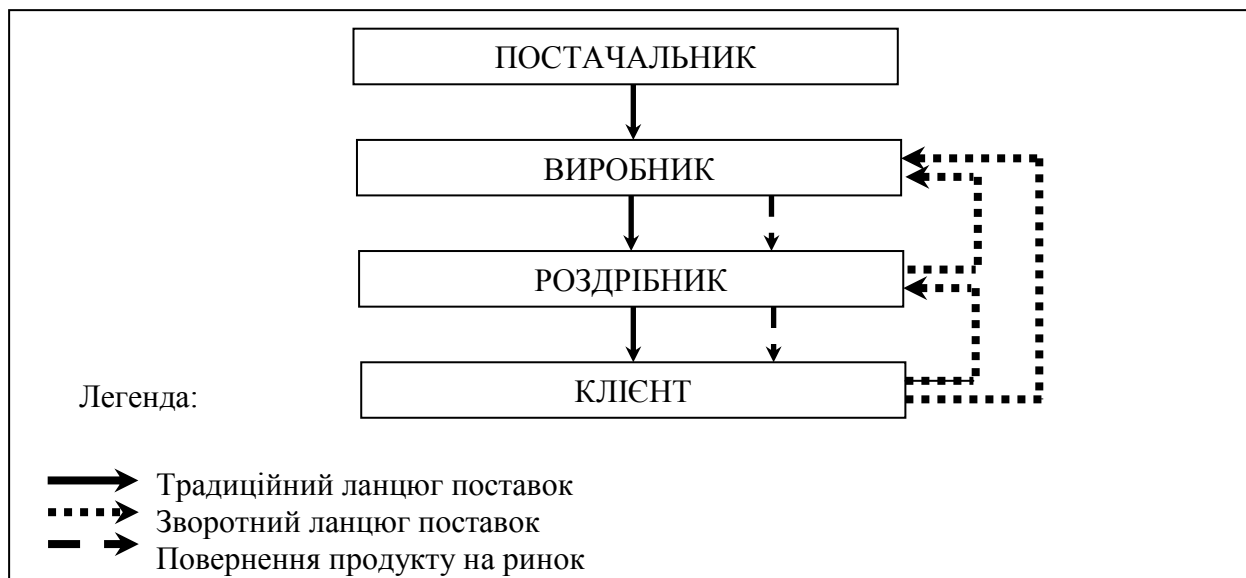

Рис. 1. Концепція потоків переміщення матеріального потоку в замкнутій петлі ланцюга поставок

УДК 338.658

Лілія Якимішин, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОГО ЛАНЦЮГА ПОСТАВОК ТОВАРІВ ПОВСЯКДЕННОГО ПОПИТУ

Анотація. Проаналізовано існуючі моделі електронного ланцюга поставок і визначено підхід щодо вибору оптимальної моделі електронного ланцюга поставок товарів повсякденного попиту.

Ключові слова: продуктивність, ефективність, електронний ланцюг поставок товарів повсякденного попиту, реінжиніринг.

Liliya Yakymyshyn

ACTUAL FEATURES OF ELECTRONIC SUPPLY CHAIN OF CONSUMER GOODS

Abstract. The existing models of electronic supply chain and determined approach to selecting the optimal model of supply chain of consumer goods.

Keywords: productivity, efficiency, supply chain electronic consumer goods, reengineering.

Сутність електронного бізнесу полягає у заміні, звичайно, якщо це можливо, матеріальних продуктів і послуг (*tangible products and services*) цифровими продуктами (*digital products*), які пересилаються телекомунікаційною мережею і надаються цифровими послугами (*digital services*) дистанційно через мережу. Е-бізнес передбачає управління новими цифровими продуктами і послугами, які не завжди мають свої матеріальні і безпосередні відповідники, оскільки вони не виконують витратних і